

SAEIMAS PREZIDIJS

Saeimas darbību vada Saeimas Prezidijs, kuru Saeima ievēl savu pilnvaru laika sākumā. Saeimas Prezidija sastāvā ir pieci deputāti. **Saeimas priekšsēdētāja ir Ināra Mūrniece, viņas biedri – Gundars Daudze un Inese Lībiņa-Egnere, Saeimas sekretāra amatā ir Andrejs Klementjevs, savukārt viņa biedrs ir Gunārs Kūtris.**

Prezidiju parasti ievēl pirmajā jaunievēlētās Saeimas sēdē. Kandidatūras Prezidija locekļu amatam deputāti iesniedz rakstveidā, un par amata kandidātiem Saeima balso atklāti ar vēlēšanu zīmēm vienlaikus par katram amatam izvirzītajiem kandidātiem. Kandidāts par ievēlētu uzskatāms tad, ja tas iegūvis visvairāk balsu, turklāt balsu skaits nedrīkst būt mazāks par klātesošo deputātu absolūto balsu vairākumu. Prezidija locekļi parasti tiek ievēlēti no lielākajām Saeimā pārstāvētajām partijām, bet par Saeimas priekšsēdētāju var kļūt arī deputāts no partijas, kas nav ieguvusi visvairāk balsu Saeimas vēlēšanās.

Saeimas Prezidijs nosaka Saeimas iekšējo kārtību un darba gaitu Saeimā, dod atzinumus, virza tālāk saņemtās lietas visos Saeimas kārtības rullī paredzētajos gadījumos, sastāda Saeimas sēžu darba kārtību un veic citas organizatoriskās funkcijas.

Saeimas Prezidija darbību nodrošina Prezidija locekļu biroji.

Prezidija sēdes parasti notiek vienu reizi nedēļā – pirmdienās, un tās sasauc Saeimas priekšsēdētājs vai – viņa prombūtnes laikā – viens no Saeimas priekšsēdētāja biedriem. Šajās sēdēs piedalās visu Saeimas Kancelejas struktūrvienību un biroju vadītāji, kas garantē Prezidija uzdoto uzdevumu izpildi. Prezidija sēdes parasti notiek Saeimas nama Sarkanajā zālē, tomēr tās var sasaukt arī jebkurā citā vietā un laikā.

■ 12. Saeimas Prezidijs

Lai saskaņotu frakciju un politisko bloku darbību Saeimā un izlemtu lietas, kuras neregulē Saeimas kārtības rullis, tiek izveidota Frakciju padome. Tās sastāvā ir Saeimas Prezidijs un pa vienam deputātam no katras frakcijas un politiskā bloka. Frakciju padomes atzinumiem ir tikai ieteikuma raksturs.

SAEIMAS PRIEKŠSĒDĒTĀJS

Saeimas priekšsēdētājs reprezentē Saeimu, vada Saeimas sēdes, gādā par kārtību Saeimas sēžu laikā un raugās, lai sēde notiktu atbilstoši Saeimas kārtības rullim. Tāpat **Saeimas priekšsēdētājs vada Saeimas Prezidija sēdes un atbildēm uz deputātu jautājumiem veltītās sēdes,** kurās Saeimas deputāti uzdod jautājumus Ministru prezidentam, Ministru kabineta locekļiem vai Latvijas Bankas prezidentam par šo amatpersonu kompetencē esošajām lietām.

Saeimas sēdes parasti notiek reizi nedēļā – ceturtdienās – Saeimas namā. Savukārt divas reizes gadā notiek **Saeimas svinīgās sēdes, kurās Saeimas priekšsēdētājs saka svinīgu uzrunu:** 4. maijā – Saeimas svinīgā sēde, kas

veltīta Latvijas Republikas Satversmes sapulces sasaukšanas gadadienai un Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas deklarācijas pasludināšanas gadadienai, un 18. novembrī – Saeimas svinīgā sēde par godu Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienai.

Latvijas Republikas Satversmē noteiktajos gadījumos **Saeimas priekšsēdētājs uz laiku pilda Valsts prezidenta pienākumus.** Tas notiek tad, ja Valsts prezidents atrodas ārpus valsts robežas, atsakās no amata, tiek atsaukts, nomirst vai citu apstākļu dēļ nevar pildīt savu amatu.

Saeimas priekšsēdētājs pēc amata ir Nacionālās drošības padomes loceklis. Padome saskaņo augstāko valsts institūciju un amatpersonu īstenotu vienotu valsts politiku nacionālās drošības jomā.

Saeimas priekšsēdētājs, pildot sava amata pienākumus, daudz laika velta **diplomātisko attiecību veidošanai,** gan tiekoties ar citu valstu augstākajām amatpersonām, delegācijām un ārvalstu vēstniekiem, gan arī apmeklējot citas valstis oficiālās vai darba vizītēs. Reizi gadā Saeimas priekšsēdētājs uz tikšanos ar Saeimas deputātiem aicina diplomātiskā korpusa pārstāvjus – Latvijā

■ Saeimas Prezidija sēde Sarkanajā zālē

■ Saeimas priekšsēdētāja karogs

akreditētos ārvalstu vēstniekus un goda konsulus, bet Latvijas Republikas ārvalstu pārstāvniecību vadītāju ikgadējās sanāksmes ietvaros Saeimas priekšsēdētājs un deputāti tiek ar Latvijas diplomātiem – mūsu valsts vēstniekiem.

Nozīmīgs Saeimas priekšsēdētāja amata pienākums ir arī **darbs ar dokumentiem, dažādu institūciju un iedzīvotāju iesniegumiem un vēstulēm.**

Saeimas priekšsēdētājs vienlaikus pēc amata ir arī 1991. gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīmes valdes priekšsēdētājs. Piemiņas zīmi piešķīra barikāžu dalībniekiem, to pasniegšana noslēgusies 2011. gada oktobrī, kad tika apbalvotas visas personas, kuras bija ieteiktas likumā paredzētajā kārtībā. Tomēr, ņemot vērā aizvien lielo cilvēku interesi godināt un izteikt pateicību par paveikto barikāžu laikā, 1991. gada barikāžu piemiņas zīmes valde nolēma iedibināt Pateicības rakstu, ko svinīgos apstākļos pasniedz Saeimas priekšsēdētājs vai viņa pilnvarota amatpersona.

Līdztekus sava amata pienākumiem Saeimas priekšsēdētājs pilda arī deputāta pienākumus un piedalās Saeimas komisiju un apakškomisiju darbā.

Saeimas priekšsēdētāja darba telpās, uz automašīnas vai cita transportlīdzekļa, ar kuru pārvietojas Saeimas priekšsēdētājs, parasti ir Saeimas priekšsēdētāja karogs – balts ar taisno krustu valsts karoga krāsā samēros, kam augšējā labajā laukumā ir valsts lielais ģerbonis.

Saeimā vairākas tradīcijas iedibinājuši tieši Saeimas priekšsēdētāji. Ik gadu janvārī Saeimas priekšsēdētājs

aicina Saeimas deputātus, barikāžu dalībniekus, žurnālistus un iedzīvotājus Saeimas nama pagalmā aizdegt uguns-kuru par piemiņu 1991. gada barikādēm. 10. un 11. Saeimas priekšsēdētāja Solvita Āboltiņa iniciēja jaunu tradīciju Latvijas parlamenta vēsturē – Saeimas Viesu grāmatu. Viena no tradīcijām ir arī Saeimas pavasara talka, kas ir simboliska dāvana Latvijai dzimšanas dienā. Tāpat pirms Ziemassvētkiem Jēkaba ielā pie Saeimas nama Saeimas priekšsēdētājs kopā ar bērniem un deputātiem piedalās Ziemassvētku radošajā darbnīcā.

Ir iedibināts arī Saeimas Prezidija Atzinības raksts, ar ko apbalvo personas par sasniegumiem parlamenta noteikto valsts attīstības virzienu īstenošanā.

SAEIMAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA BIEDRS

Saeimas priekšsēdētāja biedrs Saeimas priekšsēdētāja prombūtnes laikā pilda viņa pienākumus pēc savstarpējas vienošanās. Tāpat Saeimas priekšsēdētājs un viņa biedri sadala savā starpā kārtējos darbus, tostarp Saeimas sēžu, Prezidija sēžu un atbildēm uz deputātu jautājumiem vēltīto sēžu vadīšanu, kā arī tikšanos ar citu valstu amatpersonām.

SAEIMAS SEKRETĀRS UN SEKRETĀRA BIEDRS

Saeimas sekretārs un viņa biedrs nodrošina Saeimas sēžu protokolēšanu; ja nepieciešams, Saeimas sēdē nolasa dokumentus, pārbauda stenogrammas un pārzina Saeimas Kancelejas darbu.

VĒSTURE

- Tautas padomes un Satversmes sapulces prezidents **Jānis Čakste**
- 1. Saeima – sākumā Saeimas priekšsēdētājs **Fridrihs Vesmanis**, bet no 1925. gada 20. marta – **Pauls Kalniņš**
- 2. Saeima, 3. Saeima un 4. Saeima – Saeimas priekšsēdētājs **Pauls Kalniņš**
- Augstākās padomes un 5. Saeimas priekšsēdētājs **Anatolijs Gorbunovs**
- 6. Saeima – sākumā Saeimas priekšsēdētāja **Ilga Kreituse**, bet no 1996. gada 26. septembra – **Alfreds Čepānis**
- 7. Saeima – Saeimas priekšsēdētājs **Jānis Straume**
- 8. Saeima – Saeimas priekšsēdētāja **Ingrīda Ūdre (pašreiz Latimira)**
- 9. Saeima – sākumā Saeimas priekšsēdētājs **Indulis Emsis**, bet no 2007. gada 24. septembra – **Gundars Daudze**
- 10. Saeima un 11. Saeima – Saeimas priekšsēdētāja **Solvita Āboltiņa**
- 12. Saeima – Saeimas priekšsēdētāja **Ināra Mūrniece**

INTERESANTI FAKTI

- Latvijas parlamenta vēsturē ilggadējākais Saeimas priekšsēdētājs ir Pauls Kalniņš, kas šo amatu ieņēma 1. Saeimā (nepilnu laiku), 2. Saeimā, 3. Saeimā un 4. Saeimā, kopumā deviņus gadus – no 1925. gada 20. marta līdz 1934. gada 15. maijam.
- Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas vienīgi Solvita Āboltiņa Saeimas priekšsēdētāja amata pienākumus ir pildījuši divos Saeimas sasaukumos – 10. un 11. Saeimā. Šī amata pienākumus viņa pildīja no 2010. gada 2. novembra līdz 2014. gada 4. novembrim.